МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ОЛИМПИАДА ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ
ОБЛАСТЕН КРЪГ – 27.03.2010 г. – VIII КЛАС, 9.00 ЧАСА

УКАЗАНИЯ

Уважаеми ученици,

Вашата работа на олимпиадата по история и цивилизация е писмена и анонимна.

В работния материал на олимпиадата са включени:

- **50** тестови задачи, от които 25 задачи със затворен отговор и 25 с отворен отговор;
- писмен текст – анализ на исторически документ, който не трябва да надвишава **3** ръкописни страници.

Пропуснат или сгрешен отговор се оценява с 0 (нула) точки.

Максималният брой точки е **100,** който съответства на оценка **Отличен 6.00**.

Задачата за създаване на текст се оценява с общ брой **30** точки.

За задача със затворен отговор отбележете буквата с верния отговор, като я зачертаете с **„Х”.**

Не се допускат задрасквания и поправки.

По време на работа може да пишете само със **син** химикал.

По време на изпита **не може** да ползвате допълнителни помагала или пособия, освен предоставената ви изпитна бланка.

Време за работа – 4 астрономически часа.

Пожелаваме ви успешна работа!

ПЪРВА ЧАСТ

А. ЗАДАЧИ СЪС ЗАТВОРЕН ОТГОВОР

1. С издаването на Миланския едикт от Константин Велики през 313 г.:

А) столицата на Римската империя се премества във Византион, наречен Константинопол
Б) християнството е обявено за официална религия в Римската империя
В) е приет т. нар. “Символ на вярата”
Г) християнството е обявено за равноправна религия

2. Всички въпроси свързани с християнската религия и църква се решавали:

А) на църковно-народните събори
Б) на Вселенските събори
В) от византийския император
Г) от Константинополския патриарх

3. Ученията, които противоречат на Символа на вярата са:

А) ересите
Б) църковните догми
В) проповедите
Г) молитвите

4. Римската империя била разделена на Западна и Източна от император:

А)Теодосий I, през 395 г.
Б) Валент, през 375 г.
В) Аркадий, през 407 г.
Г) Хонорий, през 422 г.

5. С понятието “номади” се обозначават народите, които:

А) водели уседнал начин на живот и се занимавали със земеделие
Б) разполагали със силен флот
В) се препитавали с подвижно скотовъдство
Г) били поданици на византийския император

6. Църквата “Света София” в Константинопол е построена от император:

А) Константин IV **Б)** Теодосий III **В)** Диоклециан **Г)** Юстиниан I

7. Отбележете ГРЕШНОТО твърдение:

А) Аларих завладял Рим през 410 г.
Б) римският пълководец Аеций разбил Атила при Каталунските поля през 451 г.
В) монофизитизмът останал много популярен в Сирия и Египет
Г) византийският пълководец Велизарий разбил галите през първата половина на VI век

8. Основната външнополитическа цел на император Юстиниан I била:
А) борбата срещу ересите в Сирия, Палестина и Египет
Б) възстановяването на византийската власт на Балканите
В) възстановяването на териториалното и политическото единство на Римската империя
Г) възстановяването на византийската власт в Светите земи

9. Първото варварско кралство, което възниква на територията на Западноримската империя е:
А) Вандалското
Б) Остроготското/Остготско
В) Франкското
Г) Визиготското/Вестготско

10. Крал Хлодвиг получава от византийския император титлата:
А) патриций **Б)** консул **В)** кесар **Г)** магистър

11. Отбележете вярното твърдение:
А) през 602 г. Маврикий оглавил войнишки бунт и свалил от престола император Фока
Б) император Диоклециан създал домината
В) крал Пипин Къси унищожил кралството на лангобардите
Г) след разделянето на Каролингската империя Шарл Плешиви станал владетел на източната й част

12. Началото на иконоборската политика във Византия е поставено от:
А) император Константин V Копроним **Б)** богослова Йоан Дамаскин
В) император Лъв III **Г)** императрица Ирина

13. Отбележете ГРЕШНОТО твърдение:
А) франките приемат арианството и по-късно Хлодвиг ги покръства
Б) вандалите завладяват Рим в средата на V век
В) франките разбиват визиготите и ги прогонват в Испания
Г) Салическият закон отразява правните традиции и обичаи на франките

14. Византийският владетел, който заменя латинската титла "император" с гръцката "василевс"е:
А) Константин VII Багрянородни **Б)** Ираклий
В) Юстиниан II **Г)** Лъв III

15. Сунната представлява:
А) предания за живота и дейността на Аллах, наречени хадиси
Б) предания за дейността на ангелите, наречени хадиси
В) предания за живота и дейността на Мохамед, наречени хадиси
Г) ислямското религиозно право

16. Абасиди е:
А) названието на провинциалните управители в Сирия
Б) наименованието на арабските духовници
В) понятие, с което арабите назовавали покорените от тях народи
Г) наименование на арабска династия

17. Кое от посочените твърдения НЕ се отнася за развитието на Византия в края на VI и началото на VII в.
А) империята загубила владенията си на Апенинския и Иберийския полуострови
Б) Византия завладяла Северна Африка
В) империята започнала продължителна война с Персия
Г) славяните започнали нападения над византийските провинции на юг от р. Дунав

18. Кой византийски владетел осъществява девет похода срещу България през VIII век?
А) Константин IV Погонат
Б) Константин V Копроним
В) Константин VII Багрянородни
Г) Юстиниан II

19. Отбележете ГРЕШНОТО твърдение:
А Карл Велики унищожил кралството на лангобардите и създал папската държава
Б) Людовик Немски получил източната част от Франкската империя
В) Карл Велики дал императорската корона на Лудвиг Благочестиви
Г) Лудовиг Благочестиви дал императорската корона на първородния си син Лотар

20. България се сдобива със самостоятелна църква през?
А) 864 г. при покръстването на българите
Б) 867 г. с решение на римския папа
В) 870 г. на VIII Вселенски събор
Г) 893 г. на Преславския събор

21. Учениците на Кирил и Методий, които пристигат в България са:
А) Горазд, Наум, Ангеларий
Б) Сава, Климент, Наум
В) Ангеларий, Климент, Наум
Г) Климент, Наум, Горазд

22. Посочете вярното твърдение:
А) Симеон победил хърватите и ги преселил в Мизия
Б) Симеон започнал преговори с Рим за признаване на царското му достойнство
В) Самуил убил брат си Давид за да стане цар
Г) Роман Лакапин признал Симеон за цар и лично го коронясал

23. Кои славянски народи са покръстени от Византия ?
А) българи, сърби, руси
Б) българи, унгарци, руси
В) българи, словенци, поляци
Г) българи, власи, сърби

24. Посочете ГРЕШНОТО твърдение за задълженията на васала:
А) да се обръща към съда на сеньора по спорни въпроси
Б) да участва в походите на сеньора си (не повече от 40 дни)
В) да откупи сеньора си, ако той се намира в плен
Г) да обработва земята на сеньора

25. В кои средновековни градове най-дълго се запазва олигархичното устройство?
А) Венеция и Генуа
Б) Бремен и Париж
В) Брюге и Гент
Г) Мадрид и Барселона

Б. ЗАДАЧИ С ОТВОРЕН ОТГОВОР

26. Попълнете липсващите данни в таблицата:

Година	Век	Факт/събитие	Владетел
	IX в.		княз Олег
	VIII в.	църковен събор, на който иконопочитанието било обявено за ерес и анатемосано	
987		начало на управлението на Капетингите във Франция	
962 г.			Отон I

27. Попълнете пропуснатите думи в дадения текст:

Според германския възглед кралят е носител на божествената сила “мунд”, която се съдържа в ..... му. Тя му дава право на ”бан” – да заповядва, да принуждава и да наказва. Кралят разполага с военна свита, чиито членове са обвързани с него с ..... .

28. Посочете имената на историческите личности, свързани със зададените факти и събития:

	Факт/събитие	Личност
А)	Римски папа свикал църковен събор в Клермон, на който призовал за освобождение на Йерусалим от арабите	
Б)	Германски вожд свалил от престола последния император на Западната Римска империя	
В)	Византийски император организирал военен поход срещу прабългарите в Онгъла.	
Г)	Руски княз провел два военни похода срещу България в края на 60-те г. на X век.	
Д)	Франкски владетел разбил арабите в битката при Поатие през 732 г.	
Е)	Римски папа благословил свещените книги на славянски език и по този начин признал славянския език за богослужебен	

29. Посочете основната идея, която се съдържа в цитирания текст:

"Господ, като връчил империята на императорите, заедно с това им заповядал да пасат вярното Христово стадо по примера на Петър, главата на апостолите."

Лъв III, "Предговор към Еклога", IX в.

Основна идея: .....

30. Разгледайте изображението и изпълнете поставените задачи:

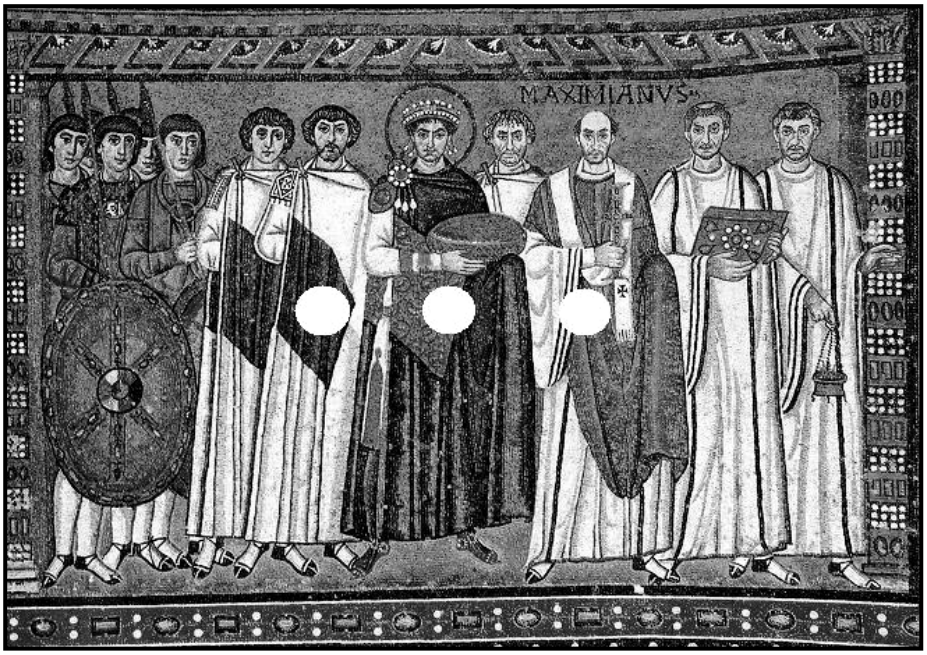

А) Запишете къде се намира тази известна мозайка

.....

Б) Със съответните номера, отбележете имената на изобразените:

1) император Юстиниан
2) архиепископ
3) пълководеца Велизарий

31. Попълнете пропуснатото в изреченията:

А) Йоан Цимисхи(й) сваля инсигниите на властта от българския цар ……..

Б) Синовете на средецкия комит …….. започват борба срещу Византия.

В) През 716 г. хан Тервел сключва с Византия първия ..... договор в нашата история.

Г) При управлението на цар Петър I вътрешните размирици насърчават..... да отхвърлят българската власт.

32. Свържете имената на владетелите със събитията:

Владетел	Буква	Събитие
ПРИМЕР: Симеон	***Ж)***	***Ж) побеждава ромеите в битката при р.Ахелой***
Тервел		**А)** ослепява сина си
Борис I		**Б)** възстановява временно култа към иконите
Крум		**В)** осъществява първото териториално разширение на България
Ирина		**Г)** преодолява българската заплаха и сключва мирен договор с Петър I
Василий I		**Д)** въвежда първите писмени закони
Роман Лакапин		**Е)** роден е в тема Македония

33. Срещу посочените български победи, запишете владетеля, който я е извоював:

	Победа	Владетел
А)	**Победата при р.Ахелой**	
Б)	**Победата при Върбишкия проход**	
В)	**Победата при Траянови врата**	
Г)	**Победата над аварите**	

34. Запишете понятията, пропуснати в следния текст:

"(...) Въоръжен е всеки с по две малки ....., а някои от тях и с ..... – много яки, но неудобни за носене. Те употребяват също така и дървени ..... и малки ....., намазани с отрова, която действа силно."

Из "Стратегикон на Псевдомаврикий"(кр. на VI – нач. на VII в.)

35. Под всяка от илюстрациите, запишете наименованието на съответната графична система на славянската азбука:

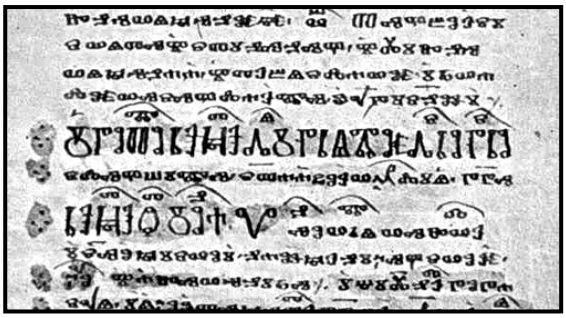

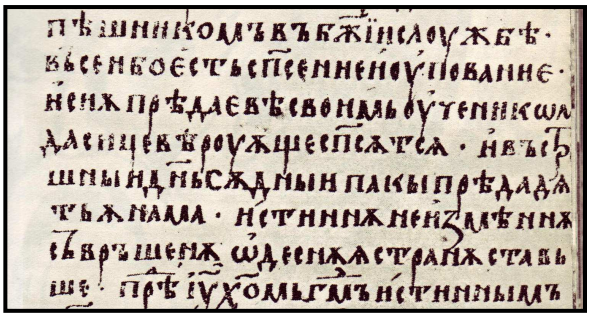

А) ..... **Б)** .....

36. Подредете в хронологичен ред събитията (с цифри от 1 до 5):

	Събитие	Хронологичен ред
А)	**Първи кръстоносен поход**	
Б)	**Коронясване на Карл Велики за император**	
В)	**Падане на България под византийска власт**	
Г)	**Вердюнски договор**	
Д)	**Превземане на крепостта Средец от хан Крум**	

37. Подберете точното понятие, което отговаря на даденото определение и го запишете: ***хегемония; алод; динати; прония; катедрала; Коран; митрополия; шериат; боляри***

	Понятие	Определение
А)		феодално поземлено владение в Западна Европа, с което непосредственият производител (феодалният селянин), е можел да разполага като със своя собственост
Б)		главна черква с монументална архитектура, построена на централния площад на града
В)		свещената книга на мюсюлманите
Г)		надмощие, първенствуваща роля по отношение на други държави или обществени групи
Д)		висши представители на светската служебна аристокрация, църквата и манастирите във Византия, които притежават обширни поземлени имоти

38. Запишете решенията на Преславския църковно-народен събор, свикан през 893 г.:

А) .....

Б) .....

В) .....

39. Попълнете липсващите думи:

В основата на феодалната йерархия в Западна Европа стоял принципът на ..... Сеньорите били висшестоящите в тази йерархия, а нисшестоящите били ..... Всеки сеньор бил и ....., а на върха на пирамидата се намирал ....., пред който полагали клетва за вярност.

40. Нанесете в правоъгълниците съответните номера на следните части на базиликата:

1. южен кораб **2**. олтар **3**. притвор

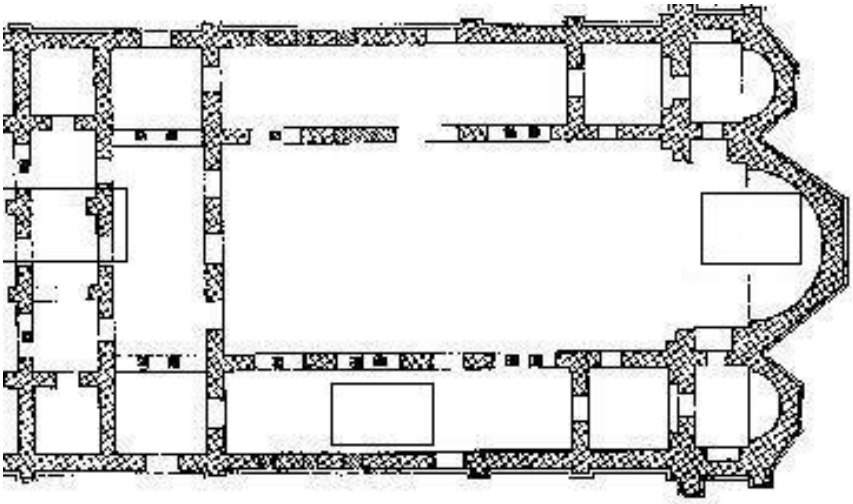

41. Подредете ранговете в църковната йерархия: ***патриарх, епископ, дякон, презвитер (свещеник), архиепископ, християнска община (миряни)***

1. патриарх (папа)
2.
3.
4.
5.
6. християнска община (миряни)

42. За всяко от изброените понятия посочете по един пример, който съответства на неговото съдържание:

	Понятие	Пример
А)	**кралство**	
Б)	**дуалистична ерес**	
В)	**номади**	
Г)	**реформа**	

43. От посочените, подчертайте това, което НЕ е задължение на рицаря:
вяра, мъдрост, благородство, щедрост, безбрачие, смелост, вярност, защита на слабите

44. Запишете „Петте стълба" на вярата в исляма:

А) .....

Б) .....

В) .....

Г) .....

Д) .....

45. Запишете церемонията, която е представена на дадената миниатюра от XV в.

церемония:.....

.....

46. Попълнете пропуснатите понятия на празните места в изреченията:

А) До средата на VIII в. българските ..... получавали от Византия ежегоден данък.

Б) Хан Омуртаг променил насоките на външната политика на своя предшественик и през 815 г. сключил .... с Византия.

В) В средата на VIII в. от власт била отстранена старата прабългарска ..... Дуло.

Г) Първото голямо българско ..... срещу византийската власт избухнало през 1040 – 1041 г.

47. Прочетете документа. Отбележете на какви съсловия се разделяло средновековното общество и какви били техните функции:

"Предназначението на овцете е да дават мляко и вълна, на биковете – да орат земята, на кучетата – да защитават овцете и биковете от вълци. Бог ги пази защото всеки вид от тези животни изпълнява своя дълг. По същия начин Той е създал и съсловията, за да могат те да носят различни служби в този свят. Той е създал едните – клириците и монасите – за да се молят за другите и за да могат, изпълнени с доброта, подобно на овце, да наставляват хората, като ги хранят с млякото на проповедта... Той е създал и селяните, за да могат те, подобно на биковете, да обезпечават живота на другите и на себе си. И накрая той е създал воините, за да проявяват силата си в необходимите предели и като от вълци да защитават от враговете тези, които се молят и орат земята."

А).....

Б) .....

В) .....

48. Под изображенията запишете религията, с която е свързан всеки от посочените храмове/молитвени домове:

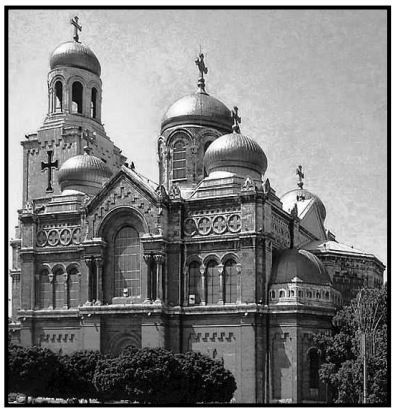

А)..... **Б)**…… **В)**…….....

49. Разгледайте изображението - *част от известния гоблен от Байо от XI век,* и попълнете пропуснатото в текста:

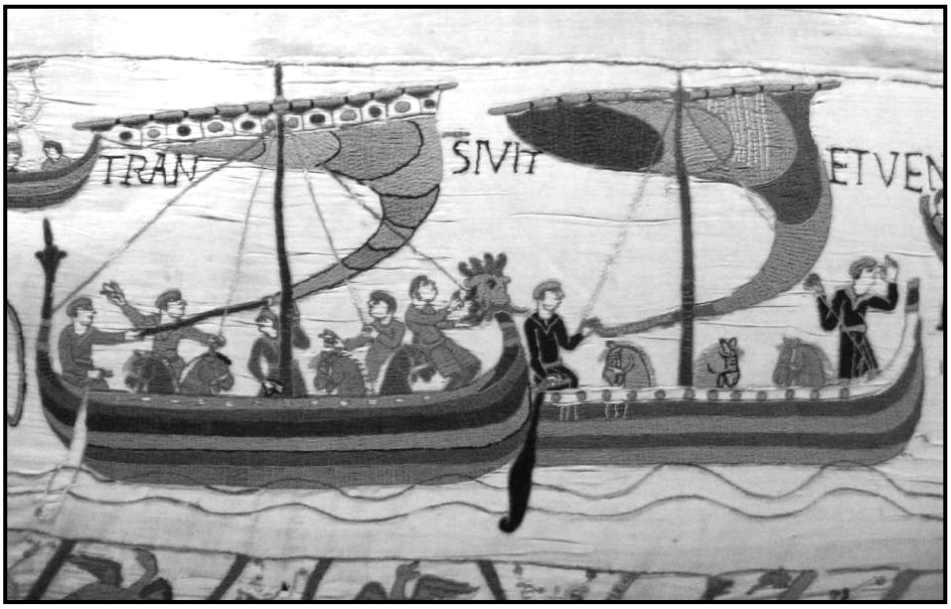

Завоевателите на Англия, изобразени на гоблена, се наричали ……...…, а техните кораби - …….....…… .

50. Разгледайте картата и изпълнете поставените задачи.
А) Поставете заглавие на картата

.....

Б) Нанесете в кръгчетата цифрата, съответстваща на дадените германски народи:
1. франки **2**. визиготи (вестготи) **3**. остроготи (остготи) **4**. вандали

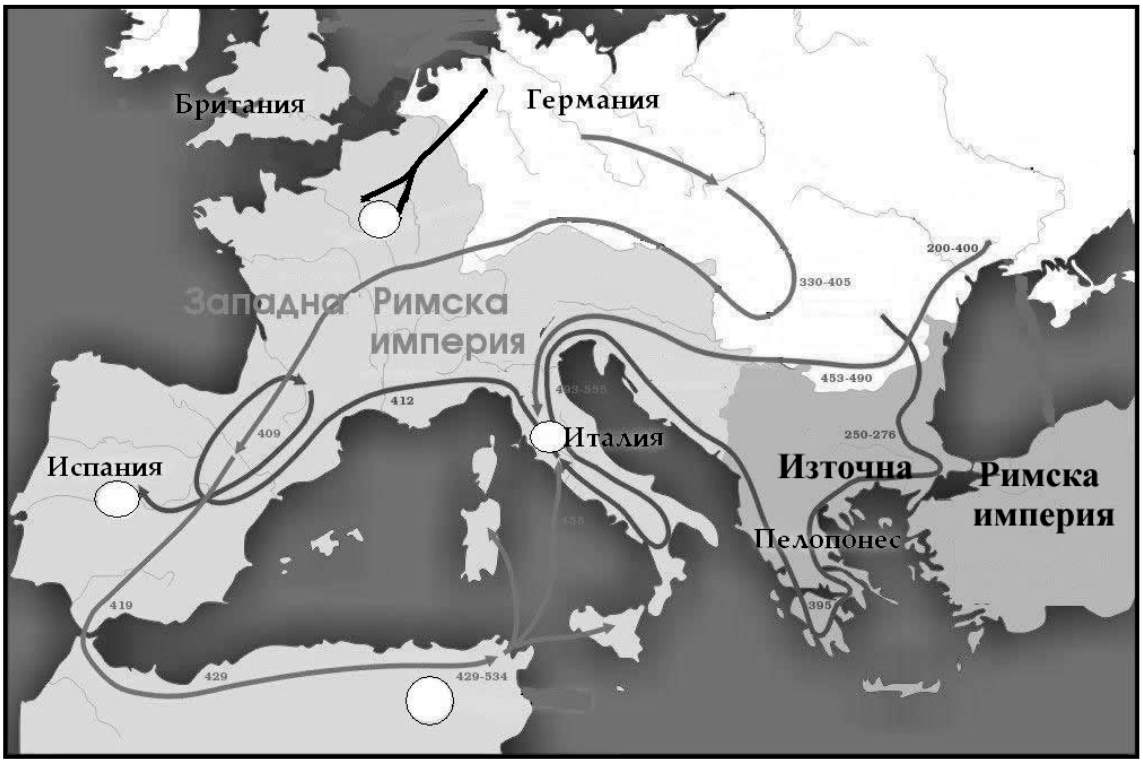

ВТОРА ЧАСТ

Направете в обем до 3 страници анализ на следния исторически документ:

„През времето, когато император Михаил III управлявал империята на Новия Рим, живял един мъж от благороден произход, роден в града Тесалоника, на име Константин. Той заслужено бил наречен "Философ" поради своя чуден ум, с който блестял още от ранно детство.

(...) Когато философът се завърнал в Константинопол, моравският княз Святополк се научил за това, което той бил извършил в страната на хазарите. Князът се грижел за народа си, и изпратил пратеници при споменатия император, като му съобщил, че народът се бил отказал от почитането на идолите и желаел да пази християнския закон. Той молел императора да му проводи такъв човек в страната му, който да може съвършено да разясни на народа му вярата, изискванията и пътя към истината. Императорът ... помолил същия гореспоменат философ да се яви при него и заедно с брат му Методий го изпратил в земята на славяните, като го снабдил щедро с пътни разноски от своята каса. Когато с Божия подкрепа те пристигнали в тази страна ... те носели със себе си мощите на св. Климент (Римски) и светото евангелие, преведено на собствения им език от споменатия философ. Апостолите започнали усърдно да вършат това, за което били дошли: учели децата им на азбуката, уреждали църковните служби и си служели с косата на своето красноречие за премахване на различните заблуждения, които намерили сред онзи народ.”

Из *„Италианска легенда”* от епископ Гаудерих, IX в.

При анализа използвайте следните опорни въпроси:

1. **Кое е събитието за което се разказва в откъса?**
2. **Как е представен Константин-Философ?**
3. **Какво е основното в молбата на моравския княз?**
4. **Как императорът отговаря на молбата? Защо?**
5. **Каква е целта на мисията на братята и кои са основните им оръжия?**
6. **Защо двамата братя са наречени „апостоли”?**

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА УЧАСТИЕТО И СТАРАНИЕТО !

Ученик:…… Клас……..

Училище……..... град/село….....……..

П О П Ъ Л В А С Е О Т К В Е С Т О Р И Т Е

НАЧАЛО НА ОЛИМПИАДАТА:.....ч. **ИЗПИТНАТА РАБОТА Е ПРИЕТА В:.....ч.**

…… …….

Име и фамилия на квестора приел работата ***подпис***

П О П Ъ Л В А С Е О Т О Ц Е Н И Т Е Л И Т Е

ПЪРВИ ОЦЕНИТЕЛ:..... ....…… ……

Име и фамилия ***подпис*** ***брой точки***

ВТОРИ ОЦЕНИТЕЛ:..... ....…… …….

Име и фамилия ***подпис*** ***брой точки***

ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ – (първи+втори)/2